

Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye (Ünite Özeti)

Ders: T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

Konu Kategorisi: 4. Ünite : Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye

Yazar: servetanlayan

Tarih: 19.05.2025 00:44

Konu İçeriği

ATATÜRK İLKELERİ: ÇAĞDAŞ TÜRKİYE'NİN TEMEL TAŞLARI

1. Cumhuriyetçilik:

- **Tanım:** Millet iradesine dayanan demokratik yönetim.
- **Uygulamalar:**
 - Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922).
 - Cumhuriyet'in ilanı (29 Ekim 1923).
 - 1924 Anayasası ile temel haklar güvence altına alındı.

2. Milliyetçilik:

- **Özellikler:**
 - Türk milletinin birliğini ve kültürel değerlerini koruma.
 - **Türk Tarih Kurumu (1931)** ve **Türk Dil Kurumu (1932)** ile milli kimlik pekiştirildi.

3. Halkçılık:

- **Amaç:** Toplumsal eşitlik ve sosyal adalet.
- **Örnekler:**
 - Soyadı Kanunu (1934) ile ayrıcalıklı unvanlar kaldırıldı.
 - Kadınlara seçme ve seçilme hakkı (1934).

4. Devletçilik:

- **Ekonomi Politikası:**
 - **İzmir İktisat Kongresi (1923)** ile karma ekonomi modeli benimsendi.
 - **1. Beş Yıllık Sanayi Planı (1934)** ve devlet bankalarının kuruluşu (İş Bankası, Merkez Bankası).

5. Laiklik:

◦ Adımlar:

- Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924).
- Tekke ve zaviyelerin kapatılması (1925).
- Medeni Kanun'un kabulü (1926) ile din ve hukuk ayrıldı.

6. İnkılapçılık:

- **Hedef:** Sürekli yenilik ve çağdaşlaşma.
- **Örnekler:** Harf İnkılabı (1928), üniversite reformu (1933).

SİYASİ, HUKUKİ VE TOPLUMSAL DEVRİMLER

1. Siyasi Alandaki Değişimler:

- **Ankara'nın Başkent Oluşu (13 Ekim 1923):** Coğrafi ve stratejik avantajlar.
- **Çok Partili Hayat Denemeleri:** Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (1924), Serbest Fırka (1930).

2. Hukuk Alanındaki Reformlar:

- **Medeni Kanun (1926):**
 - Kadın-erkek eşitliği, tek eşlilik, miras hakkı.
- **Anayasal Düzenlemeler:** 1924 Anayasası ile laik ve demokratik temeller.

3. Toplumsal Yenilikler:

- **Kıyafet Devrimi (1925):** Şapka Kanunu ve dini kıyafetlerin sınırlandırılması.
- **Takvim, Saat ve Ölçüler:** Miladi takvim (1926), metrik sistem (1931).

EĞİTİM, KÜLTÜR VE EKONOMİDE MODERNLEŞME

1. Eğitim Reformları:

- **Tevhid-i Tedrisat Kanunu (1924):** Tüm okullar MEB'e bağlandı.
- **Harf İnkılabı (1928):** Latin alfabesine geçiş ve okuryazarlık seferberliği.
- **Üniversite Reformu (1933):** İstanbul Üniversitesi'nin kuruluşu.

2. Kültürel Gelişmeler:

- **Güzel Sanatlar:** Konservatuvar ve sanat akademilerinin açılması.
- **Nutuk (1927):** Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı ve devrimlerini belgelediği eser.

3. Ekonomi Politikaları:

- **Tarım:** Aşar vergisinin kaldırılması, Ziraat Enstitüleri.

-
- **Sanayi:** Kabotaj Kanunu (1926) ile Türk denizcilik hakları korundu.
 - **Altyapı:** Demiryolu ağının genişletilmesi.

SAGLIK VE SOSYAL ALANDAKİ İLERLEMELER

- **Sağlık:**
 - Hıfzıssıhha Enstitüsü ile bulaşıcı hastalıklarla mücadele.
 - Kızılay'ın modernleştirilmesi.
- **Sosyal Haklar:** Kadınlara belediye (1930) ve genel seçimlerde (1934) katılım hakkı.

ATATÜRK'ÜN VİZYONU: ÇAĞDAŞ UYGARLIK SEVİYESİ

- **Temel Prensipler:**
 - **Milli Birlik:** "Ne mutlu Türk'üm diyene!" sözüyle vurgulanan dayanışma.
 - **Egemenlik:** Kayıtsız şartsız milletin iradesi.
 - **Gençliğe Hitabe (1927):** Türk gençliğinden beklenen sorumluluklar.
 - **10. Yıl Nutku (1933):** "Türk milleti, çalışkanlığı ile övünmelidir."

Sonuç: Atatürk ilke ve inkılapları, Türkiye'yi **çağdaş bir ulus-devlet** haline getirirken, milli kimliği ve bağımsızlığı koruyan bir yol haritası çizmiştir. Bu dönemde atılan adımlar, günümüz Türkiye'sinin siyasi, sosyal ve kültürel temellerini oluşturmuştur.

KRONOLOJİK ÖNEMLİ OLAYLAR

Tarih	Olay
1922	Saltanatın kaldırılması
1923	Cumhuriyet'in ilanı
1924	Halifeliğin kaldırılması
1926	Medeni Kanun'un kabulü
1928	Harf İnkılabı
1934	Soyadı Kanunu ve kadın hakları

Henüz yorum yapılmamış.